No. 68 DINGSDAG 7 JUNIJ. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

5 Junij.

Er is nog geene beslissende bataille geleverd, waarde lezers, en wij kunnen dus het oorlogsnieuws als dessert opdisschen. Voegen wij alzoo ook in dit Overzigt eenige trekken tot het beeld van *Louis Napoleon*, Keizer van Frankrijk, in ons vorig nommer ontworpen.

Wij zagen toen, dat de jezuiten aan den Keizer verwijten, dat hij lid is van een genootschap, welks devies is: „het doel heiligt de middelen!" en menigeen, die met de zonen van *Loijola* eenigzins van nabij bekend is, lacht om dat verwijt.

Dat devies toch was steeds in de banier der jezuiten Zijn ze soms nijdig, dat ook een ander het gebruikt?

Genoeg — Keizer *Napoleon*, zoo vreezen de ultramontanen, is lid der carbonaria en als zoodanig verpligt, het Pausdom op te ruimen of door het geheim genootschap gedoemd ten' doode, en zij wijzen op *Orsini!*

Maar keeren wij tot ons afgebroken verhaal terug en verplaatsen wij ons in 1831, tijdens de omwenteling van den Kerkelijken Staat, eene omwenteling, aan wier hoofd stonden *Louis Napoleon* en zijn broeder *Karel Napoleon*, doch — die mislukte. Civita Castellane werd ingenomen en *Karel Napoleon* viel in den strijd. *Louis Napoleon* lag daarna een tijd lang ziek in het door de Oostenrijkers bezette Ancona en werd later door zijne moeder naar Zwitserland vervoerd. Daar genoot de Prins rust, en die gebruikte hij, om de pen te voeren. In 1832 gaf hij een geschrift uit, getiteld: *politieke droomerijen*, en in 1833 *Staat van krijgskundige beschouwingen over Zwitserland* terwijl in 1835 zijne hand een werk voltooide dat als *handboek voor de artillerie* veel lof inoogstte.

Toen *Louis Napoleon* zijn naam aan de Italiaansche omwenteling leende, was hij 23 jaar oud—toen reeds, zeggen de ultramontanen, behoorde hij tot de carbonaria, en wel tot de ingewijden dier orde, tot de zoogenaamde *roodkruisers* en toen reeds begreep hij, dat, om eenmaal figuur, eene *Napoleons* figuur in de wereld te maken, hij van zich moest doen spreken.

Daarom *schreef* hij en daardoor vergat men niet, dat er nog een *Napoleon* was, die ambitie bezat en stoute dingen durfde beproeven.

Het revolutie-jaar 1830 was voorbij. *Louis Philippe* de burgerkoning, met zwarten hoed en paraplui, regeerde in rust, maar zeer spoedig, tot ontevredenheid van het weinig burgerlijke Frankrijk. Het had geen behagen in een Koning met een zwart pak en witten doek, die ontelbare aanspraken deed in wetgevende vergaderingen en bij plegtige gelegenheden. Het zag liever een ijzervreter op een dartel paard gezeten, met een groot zwaard op zij en ringelende sporen en een hoed met veeren, inspectie houdende en parades.

Louis Napoleon, die, zooals wij gezien hebben, niet sliep slurpte al die onheilspellende berigten voor het Huis *van Orleans* gretig in, en de geringste stuiptrekking van Frankrijk ontging hem niet, ja, zijne drift liet hem niet toe, om eene algemeene uitbarsting af te wachten. Hij wilde eene poging wagen, om het bestuur van *Louis Philippe* omver te werpen en ondernam daartoe op 30 Oct. 1836 een aanval op de grensstad Straatsburg. De wereld stond verbluft over dit vermetele waagstuk.

't Mislukte. De Prins had te veel gerekend op de ontevredenheid over het bestaande Bewind in Frankrijk, en de bevolking was nog niet in *massa* revolutionnair. Hij werd gevangen genomen, doch de Koning, geen openlijk proces wenschende, schreef den aanval van den Prins op rekening van jeugdige ligtzinnigheid, van avontuurlijke gelukzoeking en liet hem naar Amerika, het land van alle politieke woelwaters, transporteren.

Daar leefde de jonge waaghals weder zeer stil, maar alleen, om, als een tijger in het woud, op 't onverwachts en stout te voorschijn te springen. Op den 11 November schreef hij aan *Louis Philippe*, en erkende: „ik was in den aanslag op Straatsburg de strafbaarste, en de Koninklijke Regering heeft ten mijnen aanzien edelmoedig gehandeld."

Velen zagen met genoegen den Prins optreden als den berouwhebbenden verloren zoon, en 't werd met zekere ingenomenheid, vooral door de geestelijken, verhaald dat hij op N.-Amerikaanschen grond tot de Heilige Sacramenten naderde. Was er eene godsdienstige vonk ontglommen in 't hart van den avonturier, of, vroeg het wantrouwen, was het een masker, waarachter men veinsde dood te zijn?

Dat de Jezuïten *nu* het laatste gelooven, is te begrijpen, en om hun gevoelen schijn van waarheid te geven, roepen zij in bitterheid des ziels: „zou dat vreemd zijn van hem die onlangs, toen hij te Genua aan wal was gestapt, er niet voor terugdeinsde, om God aan te roepen in den regtvaardigen strijd voor Italie's onafhankelijkheid!"

Wat zouden die ultramontanen antwoorden, als men hun onder de aandacht bragt, dat al de Fransche bisschoppen Gods zegen afbaden voor den strijd, waartoe *Napoleon III* zich aangordde?

In 1837 keerde de Prins naar Zwitserland terug, ten einde te staan aan het sterfbed zijner moeder. De Fransche Regering verloor hem echter niet uit het oog en de diplomatie maakte hem tot het voorwerp harer bemoeijingen. Hij hield zich te midden van al dat geschrijf zeer rustig en schreef op 20 Augustus 1838: „ik leef vreedzaam en bijkans alleen, in 't huis, waar mijne moeder den geest gaf!"

De Fransche Regering werd gerust en had er zelfs niets tegen, dat de Prins te Bern benoemd werd tot kapitein der artillerie. Hij had immers zooveel voorliefde voor dat wapen! Later verscheen er echter een geschrift over den Straatsburger aanslag, dat de Regering verdacht voorkwam en zij drong dus ernstig aan op zijne verwijdering uit Zwitserland. Die had plaats.

De Prins vertrok naar Engeland, en daar verscheen in 1839 een geschrift van zijne pen getiteld: *Napoleontische denkbeelden* Daarin beweerde hij dit:

„de grondbeginselen van *Napoleon I* zijn juist die, welke de wereld gelukkig zouden maken, zooals zij werkelijk zouden gedaan hebben, als men die in practijk had gebragt."

't Is een opmerkelijk geschrift; thans vraagt men, met het oog daarop: „wil de Neef voltooijen, wat de Oom begon? Is hij bezig, om het gelukkigmakend stelsel van *Napoleon I* in practijk te brengen?"

Er zijn in alle landen der wereld, die antwoorden: „ja hij begon, en velen der Napoleontische denkbeelden zijn reeds door hem verwezenlijkt. Na een langen nacht is het morgenrood der Napoleontische heerschappij aangebroken. Het licht is, door den Neef in Frankrijk ontstoken," en voegen anderen er spottend waarschuwend bij: „werpt reeds zijne stralen in Italie. Weldra zullen de volkeren van Europa zich verheugen in den zonneschijn der gouden eeuw. De Italiaansche Regeringen staan op en *Garibaldi* biedt de bloesems der beschaving aan. De Fransche adelaars kleppen boven de volkeren en, wie weet hoe spoedig! Duitschland zich dompelt in de zee van onmetelijk Fransch geluk."

Lang van duur was de rust niet, die *Louis Napoleon* in Edgeland smaakte. Frankrijk was ook zoo digt in zijne nabijheid!

Na de uitgave der *Napoleontische denkbeelden* stelde de Prins het zich ten pligt, om in alles *Napoleon I* te volgen, en dat verried hij vooral in een nieuwen aanslag, die hij beraamde en uitvoerde in den bekenden aanslag op Boulogne. In deze stad, aan zee in noordelijk Frankrijk tegenover Dover en in eene regte lijn met Parijs gelegen; zou het begin eener omwenteling plaats hebben die *Louis Philippe* van den troon zou verdrijven.

't Was op 5 Aug 1840, dat *Louis Napoleon* omstreeks een corps van 60 man om zich verzamelde en hun voorstelde een pleizierreisje met hem te maken naar Hamburg. Daar de meesten van het 60tal geen eigen huis en erf hadden en gaarne teerden op eens anders zak, daar de Prins zijne geheele bagaadje aan boord had en zelfs verscheidene rijtuigen op het dek der door hem gehuurde stoomboot *Stad Edinburg* had laten plaatsen, en dus met billijkheid op een goed leven was te rekenen, wilden allen gaarne van de partij zijn.

De stoomboot voer af, maar toen zij zich in volle zee bevond . . . . .

Hier eindigen wij voor dit keer, waarde lezers, omdat de mededeeling van den zeetogt en van den curieusen aanslag op Boulogne te veel ruimte van dit Overzigt zou eischen.

In een volgend nommer zullen wij ons verhaal voortzetten en, 18 jaren levens van den merkwaardigsten man onzer eeuw overspringende, hem straks weder ontmoeten als Keizer van Frankrijk op de velden van Italie aan de grenzen van het Lombardysch-Venetiaansch Koningrijk.

Op Staatkundig gebied is het zeer stil, en de stem der diplomatie is thans zeer zwak. In Engeland wordt steeds getwist over het parlementair leven of sterven van het Ministerie *Derby*. Dat hoopt echter lang te leven, vooreerst, omdat het wordt vertrouwd door het Engelsche Volk, en ten anderen, omdat zijne vijanden onderling twisten.

De *Times* spot dapper met de Don *Quichotterie* van sommige kleine Duitsche Staten, die absoluut willen vechten tegen Frankrijk en die de *Augsburger Zeitung* tot „schreeuwleelijkert" hebben gekozen. Er beginnen zich echter in Duitschland ook andere stemmen te laten hooren, en deze vragen met ernst aan de „Fransch-haters". of deze gaarne hunne knie willen buigen en hunne ziel verkoopen aan de orde der jezuiten, wier patroon is Keizer *Frans Jozeff*, onder de leiding van den Aartsbisschop van Weenen, kardinaal *von Rauscher*?

In Frankrijk begint men meer en meer hoop te koesteren op Pruissen's strikte onzijdigheid, eene onzijdigheid die thans ondersteund wordt door dat magtig gedeelte der pers, 't welk niet spreekt ten gunste van Frankrijk, maar toch ten nadeele van het ultramontaansche Oostenrijk.

't Verheugt ons, dat men zoo de kwestie uit een juister oogpunt begint te beschouwen Keizer *Napoleon*, Italie eene betamelijke vrijheid op burgerlijk en godsdienstig gebied schenkende, verdient daarvoor den lof der geheele wereld, en hij zal, uit zulk een strijd terugkeerende, sterker zijn geworden. Keizer *Napoleon*, in en na den strijd, eer en goed zoekende, zal geheel Europa vijandig tegenover zich zien staan, en Italie zal het graf zijn van zijn roem.

Dat is ons geloof

Het eerste wenschen — het tweede vreezen wij, omdat wij Italie gunnen wat wij zelven bezitten, en omdat *Napoleon* voor het vereenigd Europa zal vallen, maar niet dan op een bodem, geweekt met bloed.

Dat men te Parijs snakt naar een gewigtig oorlogsbulletin, behoeft niet verzekert te worden, en men is er verdrietig om, dat *Garibaldi* meer wordt genoemd dan Keizer *Napoleon*, en men is te neteliger, daar er schier elken dag geruchten van overwinningen worden verspreid, die eenige uren later blijken verdicht te zijn. Zoo worden zij, die nog al ligt tevreden zijn, omdat zij veel gelooven in 't laatste ook pruttelig.

De Regering zoekt de valsche nieuwstijdingen-verspreiders, maar dat volkje is niet ligt te vinden, want het fluistert of spreekt alleen door teekenen. 't Was intusschen te wenschen dat de nieuws-verdichter ontdekt en naar de voorposten in Italie werden getransporteerd, dan zou er minder bedrog op de beurs zijn. Zoo vertelde men op den laatsten dag der liquidatie van de vorige maand, dat *Garibaldi* Milaan was binnengetrokken.

En het doel?

Om de Oostenrijksche fondsen te drukken. Wil men, dat ze rijzen dan verzekert men, b.v. dat de Pruissische Generaal *Willesen* te Woenen gewigtige zaken tot een goed eind bragt Naauwelijks is dat gezegd en door dezen of genen geloofd, of er komt een Jobsbode, die verkondigt: „Generaal *Willesen* heeft den Keizer de boodschap gebragt, dat de Prins-Regent zich geenzins in den oorlog zal laten slepen;" en een der Berlijnsche bladen zegt: „de Pruissische Ministers, die ons, ter wille van de Lombardyers en Venetiërs in het veld zouden *kunnen* brengen, moeten *nog geboren worden.*"

Van den Paus hoort men niets. De bezetting van Rome is weder vermeerderd met 600 man, en de vijanden van Frankrijk's Keizer, uit een kerkelijk oogpunt, verzekeren, dat de Paus op zeer fatsoenlijke manier even goed de gevangene is van den Franschen Generaal *Goyon*, als *Mortara* van den directeur van het R. Catholiek cathegisatie-etablissement.

Ook te Napels is alles bij het oude. De Koning vraagt, luistert en *zegt* niets, maar laat arresteren, die hij gevaarlijk acht in de vrije lucht. Soms trekt hij een gezigt, alsof hij liberale aandoeningen had, maar de Oostenrijksche geest van zijne moeder verdrijft de vrijheids-koorts onmiddelijk. Toch zijn er, die voorspellen, dat *Franciscus II* op 't onverwachts aan den hartelijken wensch des Volks voldoen en elk onderdaan geven zal, wat hij regt heeft te eischen.

Hij zou dan verstandig handelen.

De Keizer van Rusland organiseert nu de regterlijke magt in zijn Rijk, en het hoofdbeginsel, hem daarin leidende is: „de ambtenaren worden zeer goed betaald en dus geen voorwendsel tot afpersing."

Te Palestro is hevig gevochten en het schijnt, dat Koning *Victor Emmanuel* aldaar in vrij groot gevaar heeft verkeerd. De dappere, ja vermetele Vorst was, naar de verzekering van sommigen, in eene soort van moeras geraakt en zou, zonder de hulp van het derde regement Zouaven, welligt van eene slechte kermis in zijne legertent terug zijn gekomen, als hij teruggekomen was. De Zouaven hebben weer wonderen van dapperheid verrigt. Even vlug als stout, nemen zij eerst goed hoogte van hunne en des vijands positie en dan — voorwaarts! Hun laatste woord spreken zij gewoonlijk uit met de bajonnet.

De Oostenrijkers bewaren een deftig stilzwijgen over het gevecht bij Palestro. Zij durven dit gevecht niet met den naam van eene „groote geforceerde verkenning" bestempelen en houden zich dus alsof daar maar voor pleizier werd getirailleerd.

Garibaldi zweeft steeds links en regts. Hier overvalt hij en overwint — ginds wordt hij verdreven, bevindt zich in groot gevaar, wendt zich om en verschijnt zegevierend waar hij een dag te voren werd gezien. Zoo was hij dezer dagen verloren geweest, als hij Laveno niet innam, en daags daarna verscheen hij weder als meester te Como en Varese.

Napoleon III laat weinig van zich hooren, maar maakt, zegt men, zich gereed tot eene groote bataille. Te vergeefs De Oostenrijkers, zoo luiden de jongste berigten, zijn in vollen aftogt, lieten hunne stellingen aan den Po aan den vijand over en schijnen zich terug te trekken in positien, die onneembaar heeten — dat bewezen moet worden.

Keizer *Frans Jozeff*, in 't leger aangekomen, heeft het opperbevel aanvaard. De Generaals *Giulay* en *Wimpfen* hebben dus voortaan te gehoorzamen. Stelt de jonge Monarch geen genoegzaam vertrouwen in zijne bevelheb-

hers, die, 't moet gezegd worden, niet gelukkig waren? En heeft de Vorst zelf talent en moed, om te commanderen tegenover de Fransche bevelhebbers, die hunne opleiding genoten in de practische oorlogsschool? 't Is waar, Generaal *Hess* zal aan zijne zijde staan, maar heeft Keizer *Frans Jozeff* verstand genoeg, om slechts *in schijn* te commanderen? Zal, als hij genegen is te luisteren en te volgen, geen andere invloed zich laten gelden?

Men denke aan de 500 personen, die in 't gevolg des Keizers zijn!

De tijd zal het leeren, hoewel het, als de Oostenrijkers werkelijk overal terugtrekken en zich in de ijzersterke linie van den Mincio willen laten opzoeken, nog wel eenigen tijd kan duren, eer wij kunnen mededeelen: »er is eene beslissende bataille geleverd. De diplomatie, die daarop wachtte, kome nu met den palmtak des vredes!«

7 Junij.

Na een verblijf van ruim zes weken heeft het Oostenrijksche leger Sardinie weder verlaten, ten minste het gros van 't leger is reeds de Ticino overgetrokken.

Gen. *Giulay* heeft zijn hoofdkwartier reeds naar Rosate, op Lombardisch grondgebied, ten noordwesten van Pavia verlegd, en de provincie Lomelline is door Oostenrijkers geheel ontruimd.

Nu het Oostenrijksche leger Sardinie nagenoeg verlaten heeft, kan men met meer grond spreken over alles wat het ten laste is gelegd tijdens zijne bezetting der vijandelijke plaatsen. De Fransche officieren komen al en in hunne brieven er in overeen, dat de vijand niets onbillijks heeft ongeëigd, en alleen retributiën van levensmiddelen heeft gevorderd.

Wij deelen nog de volgende telegrafische berigten mede:

Bern, 4 Junij. De Oostenrijkers hebben van de oorlogsbelasting, die zij Varese opgelegd hebben, slechts een millioen bekomen. Zij zijn door *Garibaldi* overvallen terwijl zij de stad plunderde, en naar Bizzozero teruggetrokken.

Turijn, 4 Junij. De Oostenrijkers trekken steeds terug waarop de verbondene legers op verscheidene punten de Ticino zijn overgetrokken.

Parijs, 4 Junij. Aan de beurs van heden werd van regeringswege de volgende depêche aangeplakt:

Allesandrië, 4 Junij. Gister hebben onze troepen bruggen over de Ticino geslagen en begon ons leger den overtogt naar den tegenovergestelden oever. Na een hardnekkig gevecht met den vijand, die de passage trachtte te beletten, is de overtogt gelukkig volbragt. De vijand heeft aanzienlijke verliezen geleden. Hij werd tot den aftogt genoodzaakt en moest een stuk geschut en eene groote hoeveelheid wapenen en krijgsbehoeften in onze handen achterlaten.«

Parijs, 5 Junij. De Keizer van Frankrijk heeft aan de Keizerin de volgende telegrafische depêche uit Novara van gisteren avond gezonden:

»Bij Port Magenta (op Lombardisch grondgebied, op een kwartier afstand van Buffalora), is gedurende $11\frac{1}{2}$ uur gestreden. Wij hebben eene groote overwinning behaald! 15000 Oostenrijkers zijn gedood of gewond; 5000 zijn gevangen genomen.

(*Dit berigt is reeds gisteren bij afzonderlijk billet aan een groot deel onzer lezers medegedeeld.*)

6 Junij. De *Moniteur* bevat nadere bijzonderheden over den II. zaturdag bij Magenta geleverden veldslag. Om den vijand te bereiken, moesten de Geallieerden oprukken naar diens vereenigingspunt, wat hij echter op krachtdadige wijze zocht te verijdelen.

De uitgangen, die men passeren moest, zeer eng zijnde, moest de Keizerlijke garde gedurende twee uren alleen weerstand bieden aan de hevigste aanvallen.

Inmiddels bemeesterde de generaal *Mac Mahon* Magenta.

In het daarop gevolgde bloedige gevecht werd de vijand op alle punten geslagen.

Onze verliezen (denkelijk die der Franschen alleen) bedragen ongeveer 2 00, die van den vijand 20,000 (!) man De Oostenrijkers hebben 7000 man [voorzeker onder die 20,000 begrepen] aan gevangenen verloren.

Heden, zondag, houdt ons leger rustdag en organiseert zich op nieuw. Ons hoofdkwartier is te Magenta; onze voorposten staan te St. Otto, nabij Milaan.

De Oostenrijkers trekken overal terug.

Weenen, 4 Junij. De *Oestr. Corr.* deelt eene depêche mede uit Napels van 3 dezer, volgens welke de begrafenisplegtigheid des konings in de volmaaktste rust heeft plaats gehad Het door een dagblad medegedeelde berigt als zouden er oneenigheden bestaan in de koninklijke familie, is onwaar. Op Sicilië zoowel als in Napels heerscht rust.

6 Junij. Onze bladen behelzen nog geene bijzonderheden over den slag bij Magenta. (Volgens andere berigten uit Weenen wilde men daar weten, dat de uitslag onbeslist was gebleven en dat er eene verdere ontmoeting der legers ophanden was. Dit laatste is mogelijk, doch dat de Geallieerden met blijkans hun geheele magt in Lombardije en niet ver van Milaan staan, is in elk geval eene uitgemaakte zaak.]

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

In de zitting van 3 dezer was aan de orde de voortzetting van de beraadslaging nopens het wetsontwerp betreffende het Limburgsche Bonds-kontingent.

De heer *Thorbecke* stelt een amendement voor, strekkende om het eenig artikel van het wetsontwerp aldus te lezen:

»Bij gebrek aan genoegzame vrijwilligers, worden de miliciens der provinciale Limburgsche ligting (niet uit aanmerking van de miliciens, herkomstig uit de vestingen Maastricht en Venlo en hare kringen) van 1855, 1856 1857 en 1858, die door ons onder de wapenen zijn of worden geroepen, *voor zooveel de Bondsdienst dit, binnen het jaar*, te rekenen van de afkondiging dezer wet, vereeren zal, onder de wapenen gehouden.

»De miliciens, voor de Bondsdienst bestemd, worden zooveel en zoo spoedig mogelijk door vrijwilligers vervangen."

De heer *Storm van 's Gravesande* acht het uit een staatkundig oogpunt goed, dat het kontingent uit Limburgers besta. Als er zelfs middel ware, om het geheel uit Limburgsche vrijwilligers zamen te stellen het ware nog beter.

De heer *van Hall* komt terug op zijne stelling, dat zoodra er verschil bestaat tusschen het Duitsche Bondsregt en onze instellingen, dan voor Limburg het Bondsregt primeert.

De heer *Dommer van Poldersveldt* wil het volstrekt aan de regering overgelaten hebben, hoe het best in dezen door vrijwilligers kan worden voorzien.

De heer *van Hoëvell* dringt aan op het in dienst nemen van Duitsche vrijwilligers, daar het hier toch te doe is om aan dat kontingent geen Nederlandsch karakter te geven.

Hierop hebben achtereenvolgens het woord gevoerd de heeren: *van Nispen, van Wintershoven, Thorbecke van der Linden*, en na de pauze de heeren: *van Hall van Nispen* en de Minister van binnenl. zaken.

Hierna heeft de heer *L. D. Storm* van Breda, het woord gevoerd. Hij verklaarde zich voor het amendement van den heer *Thorbecke*, gelijk hij alles zou goedkeuren wat strekken kon, om de maatregelen in den tegenwoordigen toestand gevorderd, meer draagbaar te maken. Naar zijne overtuiging moet onze Grondwet primeren boven de verpligtingen jegens of de betrekkingen tot den Duitschen Bond. Daaruit vloeiden oi overkomelijke zwarigheden voor hem voort, om deze wet aan te nemen. Hij achtte die in strijd met den eed, dien hij heeft afgelegd. Alle boeten en lasten moeten volgens de grondwettelijke voorschriften voor alle ingezetenen des rijks gelijk zijn. Bij de Grw. is aan elk Nederlander in de eerste plaats de verpligting opgelegd om de wapenen te dragen, tot verdediging van de onafhankelijkheid van den Staat, wordt deze wet aangenomen, dan zou daardoor die bepaling krachteloos worden gemaakt . . . .

Met dit woord op de lippen, en na nog een glas water gevraagd te hebben, zakte de afgevaardigde neen. De ontsteltenis en de deelneming van zijne medeleden en van de ministers, waren algemeen. De vergadering werd eerst door den Voorz voor eenige oogenblikken geschorst. De doktoren *de Poorter* en *Idzerda*, leden der Kamer, schoten spoedig toe en trachten nog eenige hulp aan te brengen doch het was vruchteloos. Een hevige aanval van eene hartziekte, waaraan hij sedert geruimen tijd lijdende was maakte een einde aan het leven van den waardigen volksvertegenwoordiger.

Nadat deze in een naastbijgelegen vertrek was overgebragt, waar zich spoedig andere geneesheeren bevonden, verklaarde de Voorz., dat hij geloofde, dat de Kamer, na dit droevig voorval, niet gestemd zou zijn de diskussie op heden voort te zetten. Overeenkomstig zijn voorstel, is de vergadering tot morgen verdaagd.

Zitting van 4 Junij Nadat de Voorzitter met een kort woord het treurig en onverwacht afsterven van den heer *Storm* had herdacht, en de Minister van Oorlog nog het woord had gevoerd over het ontwerp tot zamenbijvoeging der miliciens van het Limburgsche Bondscontingent, is het amendement van den heer *Thorbecke* op dit ontwerp verworpen met 37 tegen 27 stemmen; dat van den heer *van Wintershoven* met 54 tegen 9 stemmen. — De wet is daarna aangenomen met 55 tegen 8 stemmen.

Daarna is beraadslaagd over het wetsontwerp tot verhooging van Hoofdstuk X der Staatsbegrooting over 1859, strekkende, om de uitgaven voor het Limburgsche bondscontingent te bestrijden.

De heer *Thorbecke* heeft deswege een amendement voorgesteld, strekkende, om den post voor de kavallerie te verminderen met f 154.080. Dit amendement is, na langdurige beraadslaging, verworpen met 30 tegen 25 stemmen.

De andere artikelen zijn aangenomen en het geheele wetsontwerp is met 55 tegen 7 stemmen *aangenomen*.

Uit Ulrum schrijft men: *veel visch, veel graan*, en er wordt dit jaar veel en vette visch gevangen, terwijl het winterkoren en het koolzaad beiden uitmuntend staan.

— Talrijke bezendingen Duitsche kersen, te Rotterdam aangekomen, om naar Engeland te worden verzonden, hebben goede prijzen opgebragt. Binnen weinige dagen ziet men de Geldersche reeds te gemoet.

— Z. M. heeft benoemd tot notaris te Groningen Mr. *N. van Hasselt*, advocaat, kandidaat Notaris te Groningen.

— Het eindverslag der commissie van rapporteurs der Tweede Kamer, over het ontwerp van wet, betreffende de ligtingen van 1856 en 1857, is gereed. Zeer vele leden hebben volhard bij hun ongunstig oordeel over die voordragt. Anderen hebben het gewijzigde voorstel goedgekeurd. De commissie van rapporteurs heeft der regering in ernstige overweging gegeven, dat men zich zal bepalen tot het aanvragen van de middelen, die vereischt worden, om des noods gebruik te maken van de bij art. 183 der Grondwet gegeven bevoegdheid, om namentlijk de militie voor zes weken op te roepen, om in den wapenhandel geoefend te worden.

Purmerende, 3 Junij Onder de maatregelen ter verbetering van ons volksonderwijs, waarvan men goede vruchten mag verwachten, dient vermeld te worden, dat de onderwijzers *Dekker, van Nieuwendam, Pilger, van Broek* en *Kat*, van Edam, daartoe door den heer school opziener uitgenoodigd, aan de hulponderwijzers en kweekelingen in dit district geregeld onderwijs geven in die vakken van onderrigt, welke bij de wet op het onderwijs als nieuwe leervakken zijn opgenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Iemand schrijft uit Turyn:

Zeer zeker moet men eene regering niet verantwoordelijk stellen voor de handelingen der partikulieren, en bij de mededeeling van het volgende uit het dagblad de *Stafetta* ontleende feit, merk ik op dat zij alleen geschiedt om de schandelijke daad van eenige oostenrijksche officieren aan het licht te brengen Te Mortara kwamen drie hongaarsche soldaten bij zekeren *Pablaviano Thomas* en vroegen hem inlichting hoe zij het gemakkelijkst konden deserteren. *Thomas*, die vreesde dat hem een strik wierd gespannen, weigerde, doch op het aanhoudend verlangen der soldaten en ook om zich van hen te ontdoen, zeide hij hun: »Welnu, gaat naar Palestro.« Op deze woorden wierpen de drie mannen zich op hem en bragten hem bij een generaal. *Thomas* werd veroordeeld doodgeschoten te worden. Zijne moeder wierp zich in de grootste verslagenheid aan de voeten van *Giulay* en smeekte genade, doch te vergeefs. Men liet den veroordeelde knielen aan den rand van den kuil tegenover de soldaten. Eenige oogenblikken nadert een officier, lacht *Thomas* vriendelijk toe en kondigt hem zijne genade aan. De ongelukkige jongeling was meer dood dan levend; zijne ongelukkige moeder had haar verstand verloren,.... doch de Oostenrijkers hadden pleizier gehad!!

— De fransche regering laat verbazend groote landingsvaartuigen maken, die niet zullen dienen om lange tochten te doen, maar om hier of daar aan de kusten troepen in te nemen, en die op korten afstand op het tooneel des oorlogs aan land te zetten. Sommigen dier vaartuigen kunnen zes duizend man bevatten.

— Uit eene bekendmaking van den minister van oorlog in Frankrijk blijkt, dat ook jongelingen van 17 jaren als vrijwilligers voor het leger van Italie worden aangenomen

— Een spekulant heeft aan het leger in Italie een stelsel van lucht-strategie aangeboden, waarmede men in het luchtruim op een vasten ballon de bewegingen van het vijandelijke leger zal kunnen photographiëren. Reeds bij den slag van Fleurus had een luchtreiziger de posities van den vijand waargenomen, en te Sebastopol had men voorgesteld de stad door middel van brandluchtbollen te beschieten.

ENGELAND

In eene korrespondentie uit Jeruzalem aan de *Daily News* geeft, wordt de aankomst van grootvorst *Konstantijn* met gemalin en zoon in genoemde stad berigt. De pacha, al de konsuls, de anglikaansche bisschop en het geheele zendelingspersoneel waren naar het paviljoen van den pacha gegaan, om het vorstelijk gezin te ontmoeten en voorgesteld te worden. Een russische bisschop met een twintigtal geestelijken, die van Jaffa waren aangekomen, ontvingen den grootvorst in de Jaffasche poort. *Konstantijn*, benevens de grootvorstin en hun zoon, begaven zich te voet binnen Jeruzalem, vooraf gegaan door de russische priesters en den pacha, en daarna gevolgd door de konsuls, naar het grieksche patriarchaat, dat kostbaar gestoffeerd was met voorwerpen van pracht en weelde, ten dien einde uit Europa aangevoerd. De grieksche patriarch van Konstantinopel was tegenwoordig. De grootvorst woonde vervolgens de dienst bij in de kapel van het II. Graf; hij werd begeleid door eene wacht russische zeelieden en soldaten. Het verblijf van de hooge bezoekers zal waarschijnlijk tien dagen duren.

RUSLAND.

In den aanvang van het volgende jaar zal eene algeheele reorganisatie der politie en hoven van eersten aanleg in het binnenste des rijks plaats vinden. Rusland is verdeeld in gouvernementen, wier onderdeelen distrikten zijn, acht tot twaalf in getal In elke gouvernements-hoofdstad bevindt zich eene regtbank of burgelijke kamer, behoorende onder het ministerie van justitie, doch niet onttrokken aan den regtstreekschen invloed der gouverneurs. In de distrikten wordt de politie, uitgeoefend door een ambtenaar van politie in de hoofdplaats gevestigd en zijn gezag uitoefenende over het geheele distrikt waar hij door vier helpers, de schrik der boeren, wordt vertegenwoordigd. Hunne funktiën bestaan o. a. in de kennisneming van wat elders tot de kompetentie der kantongeregten en korrektionele regtbanken behoort, het instruëren der zaken, enz.

De in te voeren verandering bestaat in het volgende: De regtszaken zullen van de administratieve- en politiezaken gescheiden zijn. Het traktement der beambten zal zoo gesteld worden, dat zij ruimschoots in hun onderhoud kunnen voorzien ten einde zoodoende alle voorwendsel tot afpersing en knevelarij worde opgeheven In elk distrikt zal eene lokale regtbank bestaan met het hoofd des distrikts tot president. De leden dier regtbank zullen verkozen worden; de adel zal er een kiezen, de burgerij een, en de boeren zullen twee kiezen. De president zal worden bijgestaan door vier substituten, verblijf houdende in het distrikt, dat daartoe in vier deelen verdeeld wordt. Deze regtbank zal slechts kennis nemen van administratieve en politie-zaken: al wat echter tot regterlijk gebied behoort, zal door twee onder-prokureurs worden onderzocht, die alleen onder het ministerie van justitie staan. Zij zijn belast met de instruktie in kriminele en andere zaken. Voorts zullen in de distrikten vrederegters worden aangesteld, wier getal, vier niet te boven gaande, van de grootte en bevolking van het distrikt zal afhangen. De adel en de burgerij zullen voor elken te benoemen vrederegter twee kandidaten benoemen, waaruit de boeren zullen kiezen. Deze regters staan onmiddelijk onder het ministerie van justitie.

ITALIE.

Brieven uit Italie melden, dat te Rimini in den Kerkelijken Staat eene schitterende demonstratie heeft plaats gehad, ter gelegenheid, dat zich aldaar een Fransch fregat vertoonde, waarvan de kapitein en officieren aan land gingen. Het volk, in menigte zamengestroomd, geleidde

hen in rijtuigen naar het consulaatsgebouw, en ondanks het verzet der overheid, bragt het muziekkorps der pauselijke troepen hun eene ochtendmuziek. De kapitein zag zich verpligt, zich op het balkon te vertoonen en, om de menigte een weinig tot bedaren te brengen, te beloven, de Keizerlijke regering kennis te zullen geven van de blijken van sympathie van wege de bevolking van Romagna ondervonden.

— Omtrent de gevechten bij Palestro verneemt men van verschillende zijden de volgende bijzonderheden: Kennis bekomen hebbende, dat de Oostenrijkers Palestro genaderd waren, trok de Koning met vier divisiën, eenige ligte ruiterij en vier batterijen de Sesia over. Twee divisien trokken regts en twee links op Palestro aan. Het terrein is doorsneden met beekjes, kanalen en kleine paden, die de ontwikkeling der magt onmogelijk maakten, terwijl de Oostenrijkers bovendien goed verschanst waren achter barrikaden, op de velden en in Palestro opgeworpen. Na eenige vergeefsche pogingen, om met het geschut den vijand te verdrijven, beval de Koning de bajonnet te gebruiken, welk bevel met buitengemeene behendigheid en met het beste gevolg werd gehoorzaamd. Hierop kwam men voor Palestro, waar een verschrikkelijke strijd aanving; uit elk huis, uit elke steeg, van elke barrikade moest men de Oostenrijkers met de bajonnet verdrijven. De Franschen bleven in de tweede linie, om desgevorderd te hulp te komen, doch zij behoefden geen schot te doen. Ten twaalf ure was het gevecht begonnen; om half zeven was Palestro in onze magt en trokken de Oostenrijkers overhaast terug. Ruim twee honderd Oostenrijkers waaronder acht officieren, zijn gevangen genomen; ruim 2000 zijn gedood of gewond.

Den volgenden dag wilden de Oostenrijkers Palestro hernemen. Gedurende een uur ging men van onze zijde defensief te werk, met het beste gevolg vurende. Eindelijk echter stormde men met de bajonnet op hen los, en in de eerste plaats deed dit het 3e regement Zouaven. Zonder een schot te doen, waren dezen in eenige oogenblikken de Oostenrijksche kanonnen genaderd, waarop zij de artilleristen bij hunne stukken doorstaken of in het water dreven, om zich daarna van het geschut meester te maken. Den Koning, die zich aan hun hoofd gesteld had, tracht en zij te weerhouden zich zoozeer in gevaar te begeven, doch hij luisterde niet naar hen en reed vooruit op den vijand in, onder het gejuich van tienduizend man, die een oogenblik vergaten, dat de dappere ruiter, die zijn leven op het spel zette met dezelfde moedige achteloosheid als de minste zijner soldaten, de eerste man des lands, de vorst was, belast het werk der onafhankelijkheid te voltooijen. Door dien aanblik aangevuurd, vloog alles op de Oostenrijksche gelederen in men sloeg met de kolven, hieuw met de sabe's, stak met de bajonnet, kortom elk zocht in die verwarring de grootst mogelijke verwoesting aan te rigten, tot eindelijk de vijand met verlies van een groot aantal gevangenen op de vlugt gedreven werd.

ASSEN, 7 Junij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 7 Junij. De Oostenrijkers hebben Milaan ontruimd.

Amsterdam. Maandag, 6 Junij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. 60½ percent dito 4 pCt. 92¾ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 100½ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 58¾.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger; op September f 360. — Raapolie dadelijk flaauwer; op 6 weken f 35½ — Tarwe en Rogge ongenoteerd. — Boekweit onveranderd.

Zaturdag jl. had hier in 't Concerthuis de algemeene vergadering plaats van aandeelhouders in de Noord-Willemskanaalmaatschappij; een groot getal aandeelhouders zoo uit Groningen als uit Drenthe, woonde de vergadering bij. Na het openen der vergadering bragt de Secretaris een verslag uit over den staat van de werken der Maatschappij; hetwelk met belangstelling werd aangehoord. Uit hetzelve bleek, dat de gunstige weersgesteldheid den vooruitgang der werken zeer had begunstigd; de graafwerken zijn zoo goed als voltooid; de bruggen en sluizen zijn in aanbouw; de Marwixpijp te Groningen is opgeruimd. Met aandrang uitte men den wensch, dat nu ook verder alles mogt worden bespoedigd en de onderhandeling met de Provincie Drenthe over de stoomgemalen, waarbij de Drentsche Hoofdvaart zoo groot belang heeft, spoedig mogt worden ten einde gebragt, opdat men hoe eer zoo beter in 't genot van de groote voordeelen van 't kanaal mogt worden gesteld. De aftredende Commissaris en Directeur, de heeren *Vos* en *Schilthuis*, werden herkozen. Daar het grootste deel der subsidien eerst eischbaar zal zijn na aflevering van 't werk, werd besloten, aan 't Bestuur op te dragen, om zoolang geld op te nemen, tot dat het kanaal klaar is, en dat geld dan met die subsidien af te lossen, waaromtrent aan 't Bestuur volmagt werd verleend, omtrent rentebedrag als anderszins. Tot het opnemen der rekening werden gekozen de heeren aandeelhouders *Oldenhuis Gratama*, *Trip* en *Westra van Holthe*, die de rekening hebben opgenomen en in orde bevonden; die rekening leverde eene ontvangst op van f 175 239 20; eene uitgaaf aan algemeene kosten van f 117.572 C0, aan onteigeningskosten van f 40 522.16 en alzoo een saldo in kas van f 17 044 36. Op voorstel van de commissie werd die rekening aldus vastgesteld en goedgekeurd, waarna de vergadering werd gesloten.

— Uit Harlingen wordt ons het volgende gemeld:

De scheepskapitein *Plocq*, van wien wij vroeger in deze Courant melding hebben gemaakt, wegens het redden van de bemanning van een Spaansch schip, heeft dezer dagen andermaal een blijk van menschlievendheid betoond, door het redden van een kind, 't welk in 't water was gevallen. — Eene menigte menschen was zamen gekomen op het angstgeschrei van het kind, maar niemand durfde het te wagen, zijn leven veil te geven, om hetzelve te redden. Kapitein *Plocg*, die ook op het gekerm aankwam, ontzag zich niet, om zich onmiddelijk in het water te storten, en mogt andermaal het genoegen smaken, om een mensch te redden van een anders gewissen dood.

* Te Exlo is een zeker persoon, na gedurende eenige uren hevige pijnen geleden te hebben, plotseling overleden. Hij had sedert eenige dagen de zoogenaamde koude koorts gehad, en om van deze spoedig verlost te worden *kalk* ingenomen! Hij laat eene jeugdige vrouw en een kind van negen maanden na.

Mogt deze treurige gebeurtenis tot eene ernstige waarschuwing zijn voor allen, die zoo ligt gereed zijn, om zonder een geneesheer raad te plegen, allerlei schadelijke zelfs doodelijke geneesmiddelen te gebruiken!

* Het onweder dat Vrijdag j.l. in de omstreken van Exlo met zwaren regen vergezeld ging, en uren achtereen duurde, zoo als misschien niemand heugde, veroorzaakte geene onheilen.

Alleen sloeg de bliksem in een denneboom, in de nabijheid van huizen en schuren, waardoor echter weinig schade veroorzaakt werd. De regen werd zeer gewenscht, daar sommige vruchten begonnen te versterven.

— In de zaturdag j l. te Amsterdam gehoudene algemeene vergadering van afgevaardigden der Maatschappij van Weldadigheid, zijn met algemeene stemmen tot commissarissen benoemd de heeren Jhr. *R. O. van Andringa de Kempenaer*, oud lid der Ged. Staten van Friesland; Mr. *P. van der Veen*, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, te Smilde, Mr. *G. A de Meester* burgemeester van Harderwijk, W. *H. Heshuysen*, lid van den gemeenteraad te Amsterdam, en Jhr Mr. *J. J. de la Bassecour Caan*, advocaat bij den hoogen Raad te 's Gravenhage.

— **Met groot genoegen** berigten wij, dat de onheilen, jl. zaturdag door het inslaan van den bliksem in het huis van *Jan Roelofs Bakker* aan het Oranjekanaal tusschen Beilen en Halen veroorzaakt, en waarvan wij melding hebben gemaakt in een gedeelte der oplage van het vorig nummer, niet die treurige gevolgen hebben gehad, welke het zich eerst liet aanzien. In de schuur van dat huis waren eenige personen bezig, de schapen te scheren, terwijl anderen, die bij *Bakker* voor den regen waren komen schuilen, naar dit werk keken, toen plotseling allen een hel licht zagen, en in een oogwenk alle menschen en dieren in en voor de schuur meerder of minder getroffen waren. *Harm Bakkies* van Beilen werd voor dood gehouden, later evenwel is hij weder bij gekomen en bevindt zich thans buiten gevaar. De meesten der andere personen waren in hunne ledematen verlamd en voelden hevige pijnen. De verlammingen en pijnen zijn echter later weder overgegaan. Het paard van *Bakkies*, dat voor de banderdeur stond, werd ook aanvankelijk voor dood gehouden, doch is weder bijgekomen, hoewel nog niet hersteld. Tien schapen zijn gedood.

— Tot onbezoldigd Rijks-veldwachter is benoemd *K. Polling* te Assen.

* **Gramsbergen,** 3 Junij. De ijverige veearts *van der Horst* wendt tegenwoordig pogingen aan, om in deze gemeente een onderling veefonds op te rigten. Over het algemeen is men hier wel met dat plan ingenomen, en hebben reeds onderscheidene landbouwers hunne medewerking toegezegd. De veestapel is in deze gemeente zeer talrijk, en zoude een dergelijk fonds, bij algemeene toetreding, zeer goed bestaanbaar zijn en nuttig kunnen werken.

* **Lutten**, 4 Junij. De molenaar *Schreurer*, van wien in het voorjaar het huis is afgebrand, heeft heden middag door den bliksem, welke zijnen molen trof, een tweede ramp gehad. Hoewel men den brand nog al spoedig heeft kunnen blusschen, is toch veel buiten aan en van binnen in den molen beschadigd, waardoor zijne kostwinning in dezen drukken tijd, door de noodige herstellingen, een geruimen tijd zal moeten stilstaan. De molen is tegen brandschade verzekerd.

* **Eext**, 6 Junij. De zoo gevreesde weerweide of wee begint alhier weder onder de runderen te heerschen. Reeds is er één aan gestorven, en is nog een betrekkelijk groot getal aan deze ziekte lijdende.

* **Smilde**, 6 Junij. Al de berigten, omtrent de bijen in 't Groningerland alhier ontvangen, luiden bijzonder gunstig. Zij hebben eene, voor dezen tijd, buitengewone zwaarte: zestig pond behoort niet onder de zeldzaamheden.

* **Delfzijl**, 5 Junij. Heden morgen is een lijk aan de zeedijk alhier aangespoeld, hetwelk in een verren staat van ontbinding verkeerde, de bevoegde autorieteiten hebben hetzelve onderzocht en men heeft den persoon herkend, doordien het lijk nog een trouwring aanhad, waarop de naam van de vrouw stond nl. *Catharina Kat*, en daaruit is gebleken dat het schipper *Dirk Dirksen* van Emden was, wiens schip voor twee maanden op de rivier de Eems is vergaan, en beladen was met boekweit.

* **Staphorst**, 6 Junij. Het oude hooi, nog voorhanden op de veenen, te Giethoorn en te Meppel, is dezer dagen belangrijk opgeruimd, door het opkoopen door een' heer uit Holland, van eenige honderdduizende ponden ad. f 15 de 1000/2 Ned. ponden, voor rekening van het Koningrijk Pruissen. Een groot gedeelte is reeds afgezonden, het overige zal spoedig volgen. De longziekte heeft in het Bullingeslag alhier een nieuwe stal aangegrepen, nl. die van de wed R M. Eén rund is er bezweken, andere zijn nog lijdende. Voor eenige jaren is haar stal grootendeels uitgestorven.

* **Noordwolde**, 4 Junij. Gisteren middag te vijf uur brak in deze envirous een hevig onweder los, dat tot omstreeks twaalf uur heeft geduurd, gepaard met een hevigen regen die voor deze streken zeer heilzaam was. Slechts één ongeluk hebben wij, voor zoo ver ons bekend is te betreuren. Te acht uur sloeg de bliksem in het huis van W. *Oosterhof* te Bockelt, en, hoewel er geen brand is ontstaan, werden toch in het achterhuis een paard, een varken en vijf schapen door den bliksem gedood, een tweede paard verkeert nog in bedenkelijke omstandigheden. Opmerkelijk is het, dat dezelfde landbouwer voor twee jaren ook een paard door den bliksem heeft verloren.

* **Meppel**, 6 Junij. De veenbazen zijn in het Staphorster veld met hunne arbeiders tot een vergelijk gekomen. Zij krijgen nu 77 cent van de vierkante korte roede veenspecie en wel voor het trekken, mengen en over den grond uitspreiden. Eene maand lang hebben de arbeiders hunnen eisch volgehouden, zoo dat de veenbazen eindelijk tot het geven van dezen hoogen prijs moesten besluiten. In het zoogenaamde lageland Nederland en andere in de gemeente Giethoorn, Blokzijl, Oldemarkt en Steenwijkerwold gelegene veenderijen, waar de arbeiders rustig aan het werk waren, en van 80 tot 85 cents voor de lange vierkante veenroede ontvangen, gaan nu velen hun werk verlaten, om de voordeeliger conditien in het Staphorsterveld deelachtig te worden.

* **Sleen** 4 Junij. Het bouwen van de Israelitische Synagoge alhier is den 25 Mei ll. uitbesteed. Onder de verschillende inschrijvers was de timmerman *D. Geugies* te Zuidsleen de laagste, en is alzoo aannemer geworden voor f 959, met uitzondering van de levering der benoodigde metselsteenen, die door het kerkbestuur zullen worden geleverd. Het werk is den aannemer gegund, zoodat de Israeliten zich met September in eene eigene Synagoge kunnen verheugen.

* **Roden**, 4 Junij. Als een zeldzaam voorbeeld van groeikracht kan van hier berigt worden, dat op het land van *P. D. Doorn* te Lieveren eenige roggestammen zich bevinden, die de lengte hebben van 2 el 4 palm en 5 duim.

Den 3 dezer heeft alhier ook een erg onweder gewoed, evenals op vele andere plaatsen, doch van onheilen is men hier bevrijd gebleven. Den 4 dezer heeft men echter eene koe doodgevonden op het land van *R. Deodatus*, zoodat men vermoedt, dat dezelve door den bliksem is getroffen.

RAADSVERGADERINGEN.

Assen, 4 Junij. In de heden gehoudene vergadering van den raad dezer gemeente waren tegenwoordig de heer Burgemeester en al de leden, behalve de heeren *Hofstede* en *van Holthe tot Echten*. — Ten aanzien van het draaivonder over de hoofdvaart bij den ouden zaagmolen, wordt met 5 tegen 3 stemmen (de heer *Gratama* hield zich buiten stemming) besloten overeenkomstig het voorstel van Burg. en Weth., om met het aanbod, door den heer Mr. *J. H. Westra* mede namens de heeren *Oldenhuis Gratama* en W. *H. Hofstede* gedaan, om nl. het vonder op hunne kosten in geheel goeden staat te doen herstellen, in overleg met het Gemeentebestuur, mits het voortaan voor rekening der gemeente worde onderhouden, genoegen te nemen, des echter, dat niet kan worden gegeven de verzekering, dat het bedoelde vonder te eeniger tijd niet zal worden verlegd, tenzij de heeren aanbieders zich ook als onderhoudpligtigen verbinden en als zoodanig op den slagcedul worden gebragt. — De heer *Brumsteede* bedankt hebbende voor zijne benoeming als lid der plaats. schoolcommissie, is als zoodanig benoemd Jhr. Mr. *P.A.v. Holthe tot E.* — Er is besloten aan te nemen het aanbod van den Raad der gemeente Borger, om de behoeftige *Fennechien Alberts* in verpleging over te nemen en de ten haren behoeve aangewende verpleegkosten voor de helft te betalen. — Op het adres van den heer *E. Lambers*, Apothecar alhier, is besloten, de levering van geneesmiddelen ten behoeve van de voor rekening der gemeente verpleegd wordende behoeftigen op te te dragen over 1859 aan den heer *Dibbits*, over 1860 aan den heer *Gosselaar* en over 1861 aan den heer *Lambers*. — Er is besloten tot eene nieuwe nummering der huizen. — Ten aanzien van tien reclames tegen den hoofdelijken omslag, bij H.H. Ged. Staten ingediend, en door deze in handen van den Raad gesteld, wordt geadviseerd, die aanslagen te handhaven, doch om een van dezelve, als zijnde van een minderjarige, van 't kohier te roijeren. — Er is besloten, den opzigter over de gemeentewerken, die slechts voor zes maanden van het loopende jaar was aangesteld, zijne betrekking over het geheele jaar te doen continueren. — Door de heeren *Hiddingh*, *Gratama* en *Bertling* zijn eenige wijzigingen voorgesteld in de ontwerp instructie van den gemeente ontvanger, die ter inzage der leden zijn gelegd.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

6 Junij: *Veroordeeld*: G. H. S. te Exloërveen en H. W. te Valtherveen, wegens het in brand steken van een perceel veen in de gemeente Odoorn om te boekweiten, zonder schriftelijke permissie door of van wege het gemeentebestuur afgegeven, ieder tot eene geldboete van f 5 en subsidiaire gevangenisstraf van 1 dag; — H. N. te Maten, wegens het laten loopen van vee op eens anders in den oogst staanden grond, tot eene geldboete van f 3, — H. B. te Gieten, wegens het iemand opzettelijk werpen met harde ligchamen, bij recidive, tot 3 dagen gevangenisstraf.

De Verteller, enz.

Bij zekere monstering zag Koning Frederik II een officier, die een vrij groot lidteeken in zijn gezigt had, en zeide tot hem: »dat is zeker een *kroeg*houw.

»Ja, U. M.!« antwoordde de officier, »de kroeg was bij Leuthen en U. M. schonk dapper in.«

—

Een koninklijk rentmeester verzocht bovengenoemden Vorst in een verzoekschrift, dat hij hem den wijn, hem door zijn vader toegelegd, maar door hem afgeschaft, wilde laten volgen. De Koning schreef op den kant van 't verzoekschrift: *Neen, geen wijn, mijn rentmeester moet nuchteren wezen.*

—

Advertentien.

Bevallen van eene DOCHTER A. FRIEDRICHS, geliefde echtgenoot van

C. AN HAACK.

Nieuweroord, bij Hoogeveen,
den 3 Junij 1859.

Op den 2 Junij 1859, overleed te Ruinerwold, in den ouderdom van 73 jaren, onze geliefde vader en behuwdvader JAN VAN DER WOUDE.

Uit aller naam,
E. VAN DER WOUDE.

Vergadering

van de Afd. Assen van het Nederl. Zend. Genootschap, op Woensdag den 8 Junij, ten huize van den heer SOMER te Assen, des namiddags om 3 uur.

Dringend worden de LEDEN dezer Afd. uitgenoodigd ter bespreking van de gewigtige belangen des Genootschaps, deze bijeenkomst met hunne tegenwoordigheid te vereeren.

Vries den 2 Junij 1859.

In naam van het Bestuur der Afd.,
A. MAAG MEIJER Secr.

Lees dit:

Op de jongstleden Norger markt d.d. 24 Mei, is per abuis medegenomen een donkerblaauwe **DUFFELSCHE JAS**, zijnde een Paletot, welke in bewaring bij de kasteleines Wed. EGBERT BEIJKER aldaar was gegeven. De eerlijke houder van dien jas wordt beleefdelijk uitgenoodigd, om dien jas tegen di n, welke in diens plaats is blijven liggen, in ruiling terug te brengen bij gem de weduwe.

NEDERLANDSCH

Zendelinggenootschap

AFDEELING KLASSIS MEPPEL.

Vergadering op Woensdag 15 Junij e. k. te Hoogeveen. De opwekkingsrede zal gehouden worden te elf uur, in de kerk der Hervormden; waarbij spreker is Br. D. F. THIEME, Predikant te Zuidwolde.

Na de godsdienstoefening is er in het sociëteitsgebouw eene vergadering der leden en begunstigers.

Namens het Bestuur der Afdeeling,
J. J. DAMSTÉ.
Secretaris.

Hagelslag.

VELDVRUCHTEN,

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring tot het besorgen van **VERZEKERINGEN** tegen alle schaden aan **VELDVRUCHTEN**, veroorzaakt door

HAGELSLAG

en zulks op vaste en zeer billijke premien.

H. H. MENNES, te Eelde.
Agent der Maagdenburger Hagel-Verzekerings-Maatschappij.

COEVORDER

Kanaalmaatschappij.

AANBESTEDING
van de **AARD- en KUNSTWERKEN**,
op Zaturdag den 18 Junij

e.k. te Coevorden.

Aanwijzing Donderdag te voren, beginnende te Ane 's middags om 3 uur.

Bestekken liggen ter lezing van 10 Junij af aan te Coevorden bij P. RIKKERS, te Assen bij SOMER, te Zwolle bij SCHEUER, te Deventer bij v. d. STOK, te Arnhem op het Station, te Utrecht bij STUIVENBERG te Amsterdam in het VOSJE, te Rotterdam in het Fransche Koffijhuis, te Sliedrecht in de DRIE SNOEKEN.

Nadere inlichtingen bij franco brieven zijn te bekomen bij J. G. VAN GENDT Jr., Ingenieur der Maatschappij, te Gramsbergen.

Ten verzoeke van de Juffer GRATAMA, zal op Maandag den 27 Junij 1859, des voormiddags te elf uur, te Roderwolde, ten huize van H. B. WEERING, publiek te koop worden aangeboden:

Het aangenaam gelegen **BUITENTJE** ***Mensinga*** te Roderwolde, bestaande in **WOONHUIS** met onderscheidene VERTREKKEN, waaronder eene ruime **woonkamer**, voorts **schuur**, **tuin**, **laan** en **land**, te zamen groot p. m. een bunder.

Vooraf zullen worden verkocht:

een aanzienlijk getal WILGEN en ELZEN stammen

Hakhout.

Notaris H. H. VAN LIER.

Wie wil niet gaarne een' fatsoenlijken Brief leeren schrijven?

„***Aan den stijl herkent men den man***," zeide een groot geleerde, en hij had wel gelijk. Die geen goeden brief kan schrijven, kan geen aanspraak maken op den naam van fatsoenlijk man; al wie de kunst leeren wil, bestede slechts EEN GULDEN en koope het

VOLLEDIG BRIEVENBOEK van CLAUDIUS,

waarin bij alle mogelijke voorschriften van Brieven, toepasselijk op alle omstandigheden des levens, en regels omtrent het Briefschrijven zal aantreffen.

Hoewel dit Boek pas is uitgegeven, zijn er reeds DUIZENDE Ex. van verkocht, omdat het zoo g o e d en zoo g o e d k o o p is.

DE VRAAGBAAK

VOOR BURGER EN KOOPMAN,

bevattende voorschriften van bijna alle acten en overeenkomsten in burgerlijke en handelszaken, met ophelderende aanmerkingen, opgaven van verschuldigde zegel- en registratie-regten enz. Eene praktische handleiding om in het burgerlijk leven alle voorkomende onderhandsche stukken, zonder behulp van deskundigen zelf te kunnen opmaken, door W. DE GELDER, *Oud-Inspecteur der Registratie*. Prijs f 1.00.

De Burger of Koopman, die zich dit boek aanschaft, zal in vele gevallen het advies of de hulp van Zaakwaarnemer, Notaris, Advokaat of Procureur kunnen ontberen, daar er bijna geen stuk in de burgerlijke of handelswereld voorkomt, waarvoor men in dit werk niet de modellen of formulieren aantreft. Het is letterlijk VOOR IEDEREEN ONMISBAAR, en de Gulden, dien men voor den aankoop besteedt, zal aan den bezitter menigen Gulden besparen.

Nieuw volledig Feestboek.

Verzameling van nieuwe en oorspronkelijke GELEGENHEIDSGEDICHTEN voor alle mogelijke feesten, *Tafelzangen* op de meest bekende zangwijzen, *Tafelcondities* of *Toasten* voor feestmaaltijden, *Albumversjes* enz., enz. Eene onmisbare handleiding voor feestvierenden door J. DE BREET.

Dit boek bevat eene rijke verscheidenheid van Gedichten voor *Oud- en Nieuwjaar*; voor *Verjaardagen, Verlovingspartijen, Groene-, Koperen-, Zilveren- en Gouden Bruiloften* en andere feesten; van *Toasten* bij alle voorkomende gelegenheden, *Albumversjes*; Gedichten ter *declamatie* in gezelschappen, enz. Die dit feestboek in zijn bezit heeft, behoeft op geen enkele partij of feest verlegen te staan, want het bevat overvloedige keuze voor ieders behoefte. Het boek (ruim 350 blz. groot) kost slechts EEN GULDEN, omdat er op een buitengewoon groot debiet gerekend is.

Briefstijl voor minnende harten.

Eene volledige verzameling van BRIEVEN, die bij verliefden in alle gevallen en betrekkingen kunnen voorkomen. VIERDE DRUK. Prijs 50 Cents.

Dit werkje waarvan jaarlijks ***DUIZENDEN*** worden verkocht, bevat eene groote reeks van **Liefdesverklaringen**, **Huwelijksvoorstellen**, en **Minnebrieven**, geschikt voor iedereen.

N.B. Al deze werken zijn bij H. C. A. CAMPAGNE te Tiel, en verder in iederen Boekwinkel te bekomen.

BURGERLIJKE STAND.

MAKKINGA, 15—31 Mei. Geh.: P. J. van Veen en L. Veenstra te Oosterwolde, W. W. de Vries en H. H. Stellingwerf te Haule; S. G. Akkerman en A. H. Brugge te Oldeberkoop en Elslo; C. van Es en G. J. Hadders te Oosterwolde; J. G. Veldkamp en G. Germeraad te Oosterwolde; B. K. Meek en K. O. Hartholt te Donkerbroek; A. T. v. d. Leij en J. de Groot te Haule: H. R. Kunst en W. de Vries te Oldeberkoop en Noordwolde; R. Langman en M. L. Steenstra te Donkerbroek en Leeuwarden. — Geb. Egbertje, d. van F. Sterkenburgh en J. J. Hof te Haulerwijk; Melle, z. van W. A. Hof en G. M. v. d. Scheer te Haulerwijk; Jochum, z. van R. T. de Groot en A. A. Ferwerda te Appelscha. Aukje d. van T. T. de Jong en A. J. de Haan te Appelscha; Hendrik, z. van J. H. Steg en A. K. Hofstra te Appelscha, Antje, d. van H. de Vries en G. H. v. d. Woude te Oldeberkoop; Andries, z. van J. A. Bosma en P. H. Beetsma te Donkerbroek; Lubbertus, z. van T. J. v. der Waaij en W. L. Veenstra te Oosterwolde. Romkje d. van R. A. van Nijen en F. I. Russchen te Oosterwolde; Johannes, z. van H. J. van Riezen en J. J. Blaauwijkel te Appelscha. — Overl. J. D. van Gelder, 36 j. te Appelscha; T. B. Mulder, 3 m. te Donkerbroek; B. H. Bos. 73 j. te Haulerwijk; R. G. Heijer, 8 j. te Donkerbroek; A. J. Betten, 3 d. te Appelscha; K. K. Sikkema. 66 j. te Fochteloo; J. Hofstra, 7 w. te Nijeberkoop; G. W. Oosterhof 61 j. te Oldeberkoop, M. A. Krol, 20 j. te Appelscha; T. Dijkstra, 2 m. te Donkerbroek; G. IJ. Hoekstra, 25 j. te Appelscha; M. M. Rijmsma, 10 j. te Haulerwijk; G. J. van Veen. 56 j. te Appelscha.

EELDE, 1—31 Mei. Ondert.: Arend Bronsema en Katalina Meiners, weduwe Hein Buitkamp. — Geh.: Hendrik van den Berg met Albertje Koek; Willem Brink met Gesina Antonia Quirina Boss; Hilbrant Hartlief met Wilmina Ax; Pieter de Boer met Hinderkien Steunga. — Geb.: Pieter, z. van Hendrik Snijder en Willemtje Mekkes; Geert, z. v. Reint Beerda en Albertien Tuinman; Jakob, z. van Wopke Stoffers en Jaapkien Stel; Berendina, d. van Roelf Hilbrants en Marchien Hartlief. — Overl.: Berendina Benning, een j. en 4 m.; Harmtien Jans, echtgenoote van Hendrik Kuiper, 65 j.; levenloos kind van het m. gesl. van Willem Bekkering en Catharina Bakker.

COEVORDEN. 1—31 Mei. Geh.: J. H. Peters en J. Klingenberg: A. Meijerink en D. Meiër. — Bev.: M. Duinkerken geb. Zandbergen, van d.; M. Ambergen geb. Bos, van z.; I. Tuls geb. Waanders, van z.; A. H. Prinsen geb. Bakker van z.; M. G. Plas geb. Hagedoorn, van z.; A. Zwiers geb. Assen, van z. — Overl.: Albert Reinier Bakker, 1 j.; Maria Gezina Cremer, 6 j.; Frederik Arends, 4 j.; Martijn Tuls, 11 dagen.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 Junij. TARWE en ROGGE bij kleinigheden onveranderd; van Tarwe: 132 ℔ oude witb. Poolsche f 350; 130 ℔ nieuwe bonte dito f 312; 132 ℔ nieuwe Bovenl. f 295; 125 ℔ Kubanka f 380; van Rogge: 125 ℔ Pruisische f 193; 124 ℔ Galatz f 130; 117, 118 ℔ Petersb. f 164, f 168. — GARST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD £ ½ hooger; op 9 v. Olie in Oct. £ 59½. LIJNZAAD slap; 111, 112 ℔ Dantziger f 9½ per mud. — RAAPOLIE op levering niet williger; op 6 weken f 35¾. Vlieg. f 34½; 1o. Sept. f 34, 33¾, Oct. en Nov. f 34; Dec. f 34¼, 34. — LIJNOLIE iets aangenamer; op 6 weken f 32¼. Vlieg. f 31; 1o. Sept. f 31¼; Oct., Nov. en Dec. f 31¾, 32. HENNEPOLIE op 6 weken f 37½; Vliegend f 36¼. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 66 a f 70. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 9 a f 11.

SCHIEDAM, 3 Junij. MOUTWIJN f 13½ per vat contant laat beurs vrij wat gekocht. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 17 a f 17½ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	3 Junij.	4 Junij.
Nederl. W.S.	2½	59 1/16	59¾
—	3	70⅛	71⅜
	4	90½	91¼
Amort. Synd.	3½	88	88½
Handelm.	4½	127½	127
O. I. Leening	4	90⅛	90¼
Aand. H. Spw.		64	
— R. —	4½		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	100⅜	101½
Cert. 1831/33	5	82	82
Dito 1840	4	78½	78
— Stieglitz	4		
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5		
— 1855 6eS.	5	94	94¾
— van Ass.	6	59	

	pCt.	3 Junij.	4 Junij.
Polen,			
Aand. fl 500			145
Obl.	4		71⅝
Spanje, Obl.	1½	27 7/16	27 9/16
Obligatien	3	39½	
Binnenl.	3	36 7/16	36⅝
Amortisable		7 5/16	7⅜
Bewijz. Coup.		3½	
Oostenrijk,			
Obl. Goll.	5		
— —	4		
— Metal.	5	40⅜	40⅛
— RenteA.	5	58¼	59¼
— Nation.	5	44⅛	44 15/16
— —	2½	22⅜	22⅝
Belgie, Cert.			
Rothschild	2½		47⅛
Portug., Obl.	3	39⅜	39⅛
Brazilien	5	95	
Weener aandeelen	4		

2 Junij. Nationale fondsen waren heden wederom vaster gestemd; van buitenlandsche sluiten Oostenrijksche, na eene neiging tot achteruitgang, vaster; Portugesche waren merkelijk lager; Spaansche, Venezuelasche en Mexicaansche meer aangeboden.

4 Junij. Nationale fondsen vervolgden heden op nieuw hunne vooruitgaande beweging; van buitenlandsche waren Oostenrijksche, Russische, Portugesche en Spaansche mede williger gestemd; de overigen nagenoeg onveranderd.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.